

prima instanță: V. Mihaila
instanța de apel: A. Panov, M. Moraru, A. Minciuna

nr. 2ra-910/16

DECIZIE

22 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Iuliana Oprea
Galina Stratulat
Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Oleg Gangurean

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Oleg Gangurean împotriva Inspectoratului de Poliție sect. Botanica, mun. Chișinău, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova și a Inspectoratului General al Poliției cu privire la repararea prejudiciului moral

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015, prin care a fost respins apelul declarat de Oleg Gangurean și menținută hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 30 iunie 2015, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 09 februarie 2015, Oleg Gangurean a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului de Poliție sect. Botanica, mun. Chișinău cu privire la repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat că la 24 iulie 2012, pe numele său a fost întocmit procesul – verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare potrivit art. 78 alin. (3) Cod contravențional.

Susține că la 12 februarie 2014, în cadrul procesului contravențional, a fost admisă contestația lui cu privire la anularea procesului – verbal și a sancțiunii administrative aplicate la 24 iulie 2014.

Astfel, indică că prin anularea procesului – verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare a agentului constatator, dânsul a fost eliberat de la răspundere contravențională.

Menționează că procesul contravențional a durat mai mult de un an și jumătate, perioadă în care el a avut calitatea de contravenient potrivit art. 384 alin. (1) Cod contravențional.

Remarcă că a fost supus unei presiuni psihice pe o perioadă îndelungată, iar urmare a acțiunilor agentului constator din cadrul Inspectoratului de Poliție sect. Botanica, mun. Chișinău, care s-au demonstrat a fi ilegale, atestă că i-a fost cauzat prejudiciu moral.

Având în vedere prevederile art. 384 alin. (2) lit. u) Cod contravențional, art. 11 lit. i) și art. 1422 alin. (1) Cod civil, consideră că atât timp cât nu a fost constatat că el a săvârșit o contravenție sau a încălcat ordinea publică și bunele moravuri, nu ar trebui să-i fie aplicată sancțiunea contravențională și să fie atras într-un proces contravențional pentru a-i fi demonstrată nevinovăția, provocându-i astfel suferințe psihice și morale.

Menționează că întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare contravențională, atragerea lui într-un proces contravențional care s-a desfășurat de mai mult de 18 luni, stresul și frica suportată la întocmirea procesului – verbal, absența de la locul de muncă, irosirea timpului liber pentru participarea în ședințele de judecată etc., i-au creat presiuni, situații de disconfort care în cumul formează suferințe psihice ce i-au fost cauzate.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 384 alin. (1), (2) lit. u) Cod contravențional, art. 11 lit. i), 1422, 1423 Cod civil, art. 166, 167 CPC.

Solicită admiterea acțiunii, repararea prejudiciului moral în sumă de 10000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea protocolară a Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 28 mai 2015 în proces au fost atrași în calitate de copârâți Ministerul Finanțelor, Ministerul Justiției, Inspectoratul General al Poliției și în calitate de intervenient accesoriu agentul constator Sergiu Galușca (f. d.33 verso).

Prin hotărârea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 30 iunie 2015 a fost respinsă acțiunea.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015 a fost respins apelul declarat de Oleg Gangurean și menținută hotărârea primei instanțe.

La 19 februarie 2016, Oleg Gangurean a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Susține că instanța de apel eronat a aplicat prevederile din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, care nu sunt aplicabile speței.

Consideră că probe noi nu urmau a fi prezentate, deoarece potrivit art. 123 alin. (2) CPC, prin hotărârea irevocabilă acțiunile agentului constator au fost constatate ca fiind ilegale.

Afirmă că instanța de apel nu s-a expus asupra chestiunilor de fapt și de drept invocate în cererea de apel și constatate de către instanța de fond la

examinarea contestației, ceea ce reprezintă probe concludente și pertinente pe care se întemeiază acțiunea pe care a înaintat-o.

Consideră că audierea unui minor în prezența tatălui său și fără participarea pedagogului, refuzul de a audia doi martori oculari, cercetarea superficială a circumstanțelor, lipsa semnăturii părții vătămate, care nici nu există, demonstrează lipsa faptei contravenționale, pe de o parte și ilegalitatea acțiunilor agentului constator, pe de altă parte.

Având în vedere prevederile art. 432 alin. (2) lit. a) CPC, afirmă că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia aplicată, deoarece dânsul a înaintat acțiunea în baza art. 384 alin. (2) lit. u) Cod contravențional, art. 1398 și art. 1421 Cod civil, instanța de apel aplicând alte acte normative ce reglementează alte încălcări ale organului statului față de persoanele nevinovate.

Remarcă că instanța de apel a interpretat eronat legea afirmând că prevederile art. 384 alin. (2) lit. u) Cod contravențional în corelație cu art. 1398 și art. 1421 Cod civil nu urmează a fi aplicate speței.

Indică că art. 384 alin. (2) lit. u) Cod contravențional este destinat anume încălcărilor agenților constatori, care nu cad sub incidența Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 și art. 1405 Cod civil.

Menționează că procesul contravențional a durat mai mult de un an și jumătate, perioadă în care el a avut calitatea de contravenient potrivit art. 384 alin. (1) Cod contravențional.

Remarcă că a fost supus unei presiuni psihice pe o perioadă îndelungată, iar urmare a acțiunilor agentului constator din cadrul Inspectoratului de Poliție sect. Botanica, mun. Chișinău, care s-au demonstrat a fi ilegale, atestă că i-a fost cauzat prejudiciu moral.

La 30 martie 2016, Inspectoratul de Poliție sect. Botanica, mun. Chișinău a depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea recursului declarat ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 21 decembrie 2015, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 110), careva date despre recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015 în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și a restitui pricina spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum denotă actele cauzei, Oleg Gangurean înaintând acțiunea împotriva Inspectoratului de Poliție sect. Botanica, mun. Chișinău a solicitat repararea prejudiciului moral în sumă de 10000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea protocolară a Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 28 mai 2015 în proces au fost atrași în calitate de copârâți Ministerul Finanțelor, Ministerul Justiției, Inspectoratul General al Poliției și în calitate de intervenient accesoriu agentul constatator Sergiu Galușca (f. d.33 verso).

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii, respingând-o integral, soluție care a fost menținută și de către instanța de apel.

În susținerea poziției sale atât instanța de apel, cât și instanța de apel a reținut că acțiunea lui Oleg Gangurean este inițiată în temeiul Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

În acest sens instanța de apel a apreciat ca justă concluzia primei instanțe de respingere a acțiunii, invocând că în cadrul dezbaterilor judiciare nu a fost probat nici un temei prevăzut de Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, nefiind confirmat prin probe veridice și suficiente caracterul ilicit în acțiunile instanțelor de judecată.

Instanța de recurs conchide, însă, că o astfel de concluzie este una pripită, fapt ce rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (3) CPC, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

În cauză este cert că Oleg Gangurean și-a întemeiat cererea de chemare în judecată, care a fost susținută fără modificări pe parcursul examinării cauzei în fond, pe prevederile art. 384 alin. (2) lit. u) Cod contravențional, care prevăd că persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul să ceară și să primească repararea prejudiciului cauzat de acțiunile nelegitime ale autorității competente să soluționeze cauza contravențională, pe parcursul examinării cauzei în fond insistând la examinarea acțiunii anume prin prisma acestor prevederi legale și nu a modificat temeiul acțiunii.

Cu toate acestea, judecând cauza și constatând netemeinicia cererii de chemare în judecată, prima instanță, într-un mod neînțeles, trecând cu vederea circumstanțele de drept pe care reclamantul și-a întemeiat pretențiile sale, a reținut la

judicarea pricinii prevederile Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, menționând că pentru angajarea răspunderii statului în urma prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești sunt necesare unele condiții speciale, care la caz lipsesc, și că Oleg Gangurean nu este în drept să pretindă încasarea prejudiciului moral prin prisma art. 1405 Cod civil și Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998.

Instanța de recurs relevă și faptul că, deși Oleg Gangurean, înaintând cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe, din nou a menționat că prejudiciul este solicitat prin prisma art. 384 alin. (2) lit. u) Cod contravențional, ca urmare a încetării procesului contravențional intentat în privința lui în baza procesului-verbal din 24 iulie 2012, instanța de apel, a lăsat fără apreciere acest argument și, la fel reținând că prezenta acțiune este inițiată în temeiul Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, constată că pe parcursul examinării pricinii nu au fost prezentate probe ce ar indica la ilegalitatea acțiunilor instanțelor.

Ca consecință, este indubitabil că instanțele de judecată ierarhic inferioare, contrar prevederilor art. 240 alin. (3) CPC, eronat au reținut la caz, prevederile Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, cât și prevederile art.1405 Cod civil, și nu s-au expus asupra pretențiilor formulate în prezentul litigiu în raport cu normele de drept invocate în acțiune de către Oleg Gangurean.

În același timp instanța de recurs constată ca neînțeleasă mențiunea instanței de apel precum că trimiterea lui Oleg Gangurean la prevederile art. 384 alin. (2) lit. u) Cod contravențional, nu se acoperă de prevederile art. 1405 alin. (1) Cod civil și Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, or art. 384 alin. (2) lit. u) Cod contravențional, direct prevede că persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul să ceară și să primească repararea prejudiciului cauzat de acțiunile nelegitime ale autorității competentă să soluționeze cauza contravențională, pe parcursul examinării cauzei în fond insistând la examinarea acțiunii anume prin prisma acestor prevederi legale și nu a modificat temeiul acțiunii.

Distinct de cele menționate mai sus, se constată că instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au calificat corect din punct de vedere juridic acțiunea cu care au fost investite, ce a dus la emiterea unei soluții greșite.

Față de cele ce preced, având în vedere că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios

administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Oleg Gangurean.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Oleg Gangurean împotriva Inspectoratului de Poliție sect. Botanica, mun. Chișinău, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova și a Inspectoratului General al Poliției cu privire la repararea prejudiciului moral, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea

Galina Stratulat

Oleg Sternioală

Ala Cobăneanu